

Dogfen ir Cyhoedd

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Mr Dylan Williams
Prif Weithredwr – Chief Executive
CYNGOR SIR YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL
Swyddfeydd y Cyngor - Council Offices
LLANGFNI
Ynys Môn - Anglesey
LL77 7TW

Ffôn / tel (01248) 752500
Ffacs / fax (01248) 750839

RHYBUDD O GYFARFOD	NOTICE OF MEETING
PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD	DEMOCRATIC SERVICES COMMITTEE
DYDD MERCHER, 18 MEDI 2024 am 2.00 o'r gloch	WEDNESDAY, 18 SEPTEMBER 2024 at 2.00 pm
YSTAFELL BWYLLGOR, SWYDDFEYDD Y CYNGOR AC YN RHITHIOL DRWY ZOOM	COMMITTEE ROOM, COUNCIL OFFICES AND VIRTUALLY VIA ZOOM
Swyddog Pwyllgor	Shirley Cooke 01248 752518
	Committee Officer

AELODAU / MEMBERS

Plaid Cymru / The Party of Wales

Non Dafydd, Carwyn Jones, Llio Angharad Owen (*Is-Gadeirydd/Vice Chair*), Dylan Rees, Ken Taylor

Y Grŵp Annibynnol / The Independent Group

Gwilym O Jones

Plaid Lafur Cymru / Wales Labour Party

Keith Roberts (*Cadeirydd/Chair*)

Annibynnwyr Môn / Anglesey Independents

Jeff Evans, Aled M Jones

RHAGLEN

1 **DATGANIAD O DDIDDORDEB**

Derbyn datganiad o ddiddordeb gan Aelod neu Swyddog mewn perthynas ag unrhyw eitem o fusnes.

2 **COFNODION** (Tudalennau 1 - 6)

Cyflwyno i'w cadarnhau, gofnodion drafft cyfarfodydd y Pwyllgor a gynhaliwyd ar :-

- 20 Mawrth 2024
- 21 Mai 2024

3 **DATBLYGIAD AELODAU** (Tudalennau 7 - 22)

Cyflwyno adroddiad gan y Rheolwr Hyfforddi a Datblygu Adnoddau Dynol.

4 **PANEL ANNIBYNNOL CYMRU AR GYDNABYDDIAETH ARIANNOL – ADRODDIAD ATODOL: ADOLYGIAD O DALIADAU I AELODAU LLEYG CYD-BWYLLGORAU CORFFOREDIG** (Tudalennau 23 - 26)

Cyflwyno adroddiad gan y Pennaeth Democratiaeth.

5 **YMATEB DRAFFT I YMGYNGHORIAD LLYWODRAETH CYMRU AR RANNU SWYDDI AELODAU ETHOLEDIG** (Tudalennau 27 - 32)

Cyflwyno adroddiad gan y Pennaeth Democratiaeth.

PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 20 Mawrth 2024

PRESENNOL:	Cynghorydd Keith Roberts (Cadeirydd) Cynghorwyr Non Dafydd, Carwyn E Jones, Gwilym O Jones
WRTH LAW:	Pennaeth Democratiaeth Swyddog Pwyllgorau (SC)
HEFYD YN BRESENNOL:	Swyddog Sgriwtini (EA) (Arsylwi)
YMDDIHEURIADAU:	Cynghorwyr Jeff Evans, Aled Morris Jones, Llio A Owen, Dylan Rees, Alwen P Watkin

---

Croesawodd y Cadeirydd bawb i'r cyfarfod. Yn absenoldeb yr Is-Gadeirydd, fe enwebodd y Cynghorydd Gwilym Jones yn Is-Gadeirydd ar gyfer y cyfarfod heddiw, a derbyniwyd y cynnig gan y Pwyllgor.

1. DATGAN BUDDIANT

Ni dderbyniwyd yr un datganiad o fuddiant.

2. COFNODION

Cyflwynwyd cofnodion y cyfarfod blaenorol o'r Pwyllgor a gynhaliwyd ar 29 Tachwedd 2023 a chadarnhawyd eu bod yn gywir.

3. PANEL ANNIBYNNOL CYMRU AR GYDNABYDDIAETH ARIANNOL – ADRODDIAD BLYNYDDOL AR GYFER 2024/25

Cyflwynwyd - adroddiad gan y Pennaeth Democratiaeth ar Adroddiad Blynyddol Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol a oedd yn cynnwys penderfyniadau terfynol y Panel ar gyfer 2024/25.

Adroddodd y Pennaeth Democratiaeth bod adroddiad blynyddol drafft wedi cael ei gyflwyno a'i dderbyn gan y Pwyllgor ar 29 Tachwedd 2023. Cyhoeddwyd yr adroddiad terfynol ar 28 Chwefror 2024 a bydd yn dod i rym ym mis Ebrill 2024.

Adroddodd y Pennaeth Democratiaeth bod y cyfyngiad ar nifer yr uwch gyflogau a chyflogau dinesig yn aros yr un fath ar gyfer 2024/25, sef 17. Bydd rhaid cadarnhau adroddiad y Panel yn ystod y cyfarfod nesaf o'r Cyngor llawn ar 21 Mai 2024.

Nodwyd bod y Panel wedi penderfynu y dylid rhoi hyblygrwydd lleol i'r 'swyddog perthnasol' benderfynu ar gyfradd y tâl a delir i aelodau cyfetholedig, gan fod natur cyfarfodydd wedi newid h.y. cyfarfodydd hybrid. Bydd y Panel yn paratoi canllawiau pellach ar y trefniant hwn.

Adroddodd y Pennaeth Democratiaeth ei fod wedi cyflwyno'r cwestiynau a ganlyn i'r Panel, ar gais y Pwyllgor Safonau: -

1. Beth yw diffiniad y Panel o 'swyddog perthnasol' mewn perthynas â chydabyddiaeth i aelodau cyfetholedig?
2. Pryd mae'r Panel yn rhagweld y bydd cyfarwyddyd pellach ar gael?

Adroddodd y Pennaeth Democratiaeth y bydd yn rhannu ymateb y Panel â'r Pwyllgor Safonau a'r Pwyllgor hwn unwaith y bydd ar gael.

PENDERFYNWYD nodi'r penderfyniadau yn Adroddiad Blynyddol Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol 2024 i 2025 (Chwefror 2024).

4. DIWEDDARIAD Y GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD

Cyflwynwyd – adroddiad gan y Pennaeth Democratiaeth ar waith y Gwasanaethau Democratiaidd mewn perthynas â chefnogi aelodau a llywodraethiant.

Adroddodd y Pennaeth Democratiaeth bod y Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaidd wedi trafod y Protocol drafft ar gyfer Cyfarfodydd Hybrid yn ei gyfarfod ym mis Mehefin 2023 a'i fod wedi cael ei gyhoeddi ar 26 Hydref 2023. Dywedodd bod y Protocol wedi gwreiddio'n dda i mewn i drefniadau'r Cyngor ar gyfer ei bwyllgorau a'i fod yn cael ei adolygu ar hyn o bryd. Roedd y Pennaeth Democratiaeth yn croesawu sylwadau pellach ar y Protocol gan aelodau'r Pwyllgor.

Adroddodd y Pennaeth Democratiaeth bod aelodau etholedig yn cael eu hannog i gyflwyno adroddiad blynyddol ar eu gwaith yn ystod y flwyddyn. Mae hyn yn cael ei ystyried yn arfer dda o ran atebolrwydd. Dywedodd bod canran yr adroddiadau blynyddol a gyflwynwyd yn 2022/23 wedi cynyddu'n sylweddol o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Mewn perthynas â'r adroddiadau blynyddol ar gyfer 2023/24, bydd y templed a gwybodaeth ar y trefniadau ar gyfer cyflwyno adroddiad blynyddol yn cael ei rannu ag aelodau'r wythnos nesaf. Bydd gofyn iddynt gyflwyno'u hadroddiad erbyn canol mis Mai, i'w gyhoeddi ym mis Mehefin.

Nodwyd bod cofrestrau buddiannau'r aelodau'n cael eu cyhoeddi ar wefan y Cyngor a bod y Pwyllgor Safonau wedi adolygu'r broses. Nodwyd hefyd y bydd staff yr Adran Gyllid yn cysylltu ag aelodau maes o law ynglyn â datgan materion ariannol ar y gofrestr buddiannau at ddibenion archwilio.

Mewn perthynas â hyfforddi a datblygu aelodau, cynhaliwyd 33 sesiwn i aelodau yn ystod y flwyddyn ddiwethaf. Mynegwyd pryder nad oedd rhai aelodau wedi cwblhau'r cyrsiau mandadol sydd ar gael iddynt. Bydd cynllun hyfforddi aelodau

ar gyfer 2024/25 yn cael ei ddatblygu'n fuan a bydd yn cael ei drafod yn ystod y cyfarfod nesaf o'r Pwyllgor.

Amlygwyd nad oes cadarnhad yn cael ei anfon pan fydd adroddiadau blynyddol yn cael eu cyflwyno'n electronig. Awgrymwyd y dylid anfon e-bost i gadarnhau bod yr adroddiad wedi cael ei dderbyn. Dywedodd y Pennaeth Democratiaeth y byddai'n ymchwilio i gais y Pwyllgor.

Holodd un aelod a fyddai modd i gyfarfodydd y Paneli Sgriwtini gael eu cynnal wyneb yn wyneb? Dywedodd y Pennaeth Democratiaeth ei bod hi'n amserol adolygu'r trefniadau ar y modd y caiff cyfarfodydd y Cyngor eu cynnal. Bydd y prosesau Sgriwtini yn cael eu hadolygu yn ystod yr haf, a bydd adolygiad pellach o drefniadau cyfarfodydd yn cael ei gynnal yn hwyrach yn y flwyddyn.

PENDERFYNWYD -

- **Nodi cynnwys yr adroddiad.**
- **Bod y Pennaeth Democratiaeth yn ymchwilio i gynnig y Pwyllgor ar gyfer darparu derbyniadau e-bost awtomatig pan fydd adroddiadau blynyddol yn cael eu cyflwyno.**

Daeth y cyfarfod i ben am 2:30 pm

**CYNGHORYDD KEITH ROBERTS
CADEIRYDD**

This page is intentionally left blank

PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 21 Mai 2024

- YN BRESENNOL:** Y Cynghorwyr Non Dafydd, Carwyn Jones
A M Jones, G O Jones, Llio Angharad Owen, Dylan Rees
Keith Roberts, Ken Taylor.
- WRTH LAW:** Pennaeth Democrataidd,
Rheolwr Gwasanaethau Cyfreithiol (RJ),
Swyddog Pwyllgor.
- HEFYD YN
BRESENNOL:** Y Cynghorydd Glyn Haynes – Cadeirydd Cyngor Sir Ynys Môn
- YMDDIHEURIADAU:** Y Cynghorydd Jeff Evans

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni chafwyd unrhyw ddatganiad o ddiddordeb.

2 ETHOL IS-GADEIRYDD

Etholwyd y Cynghorydd Llio Angharad Owen yn Is-gadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd.

**Y CYNGHORYDD GLYN HAYNES
FEL CADEIRYDD Y CYNGOR SIR**

This page is intentionally left blank

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
CYFARFOD:	PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD
DYDDIAD:	MEDI 19eg 2024
TEITL YR ADRODDIAD:	DATBLYGIAD AELODAU
ADRODDIAD GAN:	RHEOLWR HYFFORDDI A DATBLYGU
SWYDDOG CYSWLLT:	ELEN PRITCHARD
PWRPAS YR ADRODDIAD:	DARPARU DIWEDDARIAD AR FATERION HYFFORDDIANT A DATBLYGIAD AR GYFER YR AELODAU ETHOLEDIG

1. CEFNDIR

Pwrpas yr adroddiad hwn yw cyflwyno i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd Rhaglen Hyfforddiant a Datblygu Aelodau Etholedig ar gyfer 2024/2025

2. Y CYNLLUN

Mae Adran 4 o Strategaeth Datblygu Aelodau yn amlygu bod y Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 yn cyflwyno fel gofyniad cyfle i bob Aelod dderbyn adolygiad blynyddol o'u hanghenion hyfforddi. Yn arferol bydd y trafodaethau hyn yn cael eu cynnal gan Arweinydd y Grŵp Gwleidyddol. Mae adborth y trafodaethau hyn wedi eu rhannu gyda'r Tîm Dysgu a Datblygu drwy law y Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd.

Pwyslais y cyfweiliad fydd rôl a chyfrifoldeb yr Aelod, gyda'r allbwn yn bwydo i'r Cynllun Datblygu Aelodau yn ogystal ag unrhyw gynllun unigol fydd dan sylw.

Ymhellach at hyn mae'r Tîm Dysgu a Datblygu wedi ymgynghori'n helaeth gyda'r Tîm Rheoli Corfforaethol er mwyn dirnad unrhyw anghenion dysgu a datblygu sy'n berthnasol i'w meysydd gwaith.

Mae'r cynllun ar gyfer 2024-25 (Atodiad 1) wedi'i rannu i'r penawdau penodol canlynol; Hyfforddiant Mandadol; Ychwanegol; Iechyd a Lles; Ar gais ac e-ddysgu. Gyda'r penawdau penodol hyn mewn golwg, rydym yn darparu diweddariad isod ar ddarparu hyfforddiant o fis Ebrill 2023 hyd at hyn.

Cynigiwyd cyfanswm o 36 o gyfleoedd hyfforddi a datblygu i Aelodau Etholedig gan y Tîm Dysgu a Datblygu. Manylion llawn yn Atodiad 2.

Gweler y wybodaeth ddiweddaraf isod am hyfforddiant sydd wedi'i ddynodi'n fandadol (fel yr amlinellir gan y Gwasanaethau Democrataidd), a'u lefelau presenoldeb cyfatebol;

Côd ymddygiad	35/35
Iechyd a Diogelwch	26/35
Cydraddoldeb,	31/35
Diogelu Data	29/35
Seibr-ddiogelwch	34/35
Diogelu	29/35

Y disgwyl ydi bod pob Aelod yn mynychu y teitlau hyn fel isafswm a bod unrhyw hyfforddiant / digwyddiadau pellach ar gael i gefnogi'r teitlau allweddol hyn.

Tynnir sylw at y ffaith fod niferoedd cwblhau rhai o'r teitlau hyn yn îs nag sy'n ddymunol. Hynny er gwaethaf cynnig sawl digwyddiad dros nifer o flynyddoedd bellach ac amrywio eu ffurf a'u hamseriad h.y. wyneb yn wyneb, rhithiol, sesiynau fin nos.

Mae consyrn penodol yn codi'n sgîl hyn nad yw'r aelodau rheiny sydd heb fynychu wedi derbyn gwybodaeth sy'n allweddol i ddiwallu eu rôl. Ymhellach at hyn yn ogystal mae rhaid cydnabod hefyd bod y sefyllfa'n effeithio ar ein hymdrechion i symud y rhaglen ehangach yn ei blaen gan fod rhaid parhau i drefnu sesiynau pellach o'r teitlau hyn. Hyn yn cael effaith uniongyrchol ar y rhaglen ei hun, amser ac adnodd swyddogion a chyllideb y swyddogaeth.

Cynhaliwyd sesiynau sgiliau TG 1-1 yn ystod misoedd Haf 2023. Bu i'r sesiynau hyn dderbyn canmoliaeth brwd gydag 11 o'n Haelodau Etholedig yn manteisio arnynt. Er mwyn adeiladu ar y ddarpariaeth hon rhannwyd holiadur sgiliau TG ar ffurf electronig yn ogystal ag ar bapur yn ystod Rhagfyr 2023. 1 ymateb anghyflawn dderbyniwyd bryd hynny. Byddwn yn parhau i ymgynghori am anghenion dysgu yn y maes yma.

Mae Llesiant yn parhau i godi fel themâu cyson. Yn y gorffennol mae ein Haelodau Etholedig wedi eu gwahodd i'n cynigion Cyngor Cyfan sydd wedi cyfarch meysydd megis Menopôs, Ymwybyddiaeth Ofalgar a Lles a Gorflino. Mae cais i'r ddarpariaeth hon fod wedi ei deilwra lle'n bosib i anghenion Cynghorwyr yn fwy penodol. Gyda hyn mewn golwg mae ymholiadau wedi eu gwneud gyda'r CLILC. Byddwn yn parhau i ymchwilio i ba gynigion eraill sydd ar gael er mwyn cyfarch yr angen hwn dros gyfnod y cynllun cyfredol.

3. CYNLLUN DATBLYGOL AR GYFER ARWEINYDDION GRWPIAU

Ar gais y Pwyllgor Safonau mae trafodaethau yn mynd rhagddynt gyda'r Gwasanaeth Democrataidd ar lunio Cynllun pwrpasol. Bwriedir i'r cynllun hwn gynnig cyfuniad o:

- Weithdai pwrpasol i'w cynnal ar ffurf grŵp
- Sesiynau cymhelliant 1:1

- Gyfeirio at weithdai / rhaglenni pwrpasol wedi eu trefnu gan sefydliadau perthnasol megis CLILC ac Academi Cymru.

4. CYFATHREBIADAU

Mae'r Tîm Dysgu a Datblygu yn parhau i weithio'n agos gyda'r Gwasanaethau Democraidd a Swyddogion perthnasol o fewn yr awdurdod i sicrhau bod y cynllun yn mynd i'r afael ag anghenion yr Aelod Etholedig, ac yn parhau i esblygu'n ôl y gofyn.

Mae gwahoddiadau i fynychu hyfforddiant yn parhau i gael eu rhannu drwy'r trefniadau arferol, drwy gyfeiriad e-bost '*CefnogaethAelodau*', yn ogystal â gwahoddiadau drwy apwyntiadau calendr electronig uniongyrchol.

Mae gwaith pellach wedi'i wneud i ddarparu gwybodaeth am ddigwyddiadau hyfforddi sydd i ddod mewn fformat sy'n hawdd ei ddilyn. Mae rhain yn cael eu rhannu'n rheolaidd gydag Aelodau Etholedig (enghraifft ar gael yn Atodiad 3) gyda chopïau caled hefyd ar gael ac i'w gweld yn Lolfa'r Aelodau neu ar gais.

Mae'r tîm dysgu a datblygu'n parhau i rannu diweddariadau chwarterol gyda gwasanaethau Democraidd yn manylu ar ffigyrau yr hyfforddiant sydd wedi ei gwblhau gan ein Haelodau Etholedig ar gyfer y chwarter penodol hwnnw. Mae'r wybodaeth hon yn cael ei rannu gydag Arweinyddion y Grwpiau maes o law, a hynny mewn fformat hawdd i'w ddilyn.

Ymhellach at hyn mae gwybodaeth ddefnyddiol a chyfeirio at deitlau e-ddysgu penodol ar gael drwy'r Dashfwrdd Aelodau ar y Gronfa Ddysgu. Rydym yn edrych i ddatblygu mwy ar yr adnodd yma fel bydd amser yn mynd ymlaen i gynnwys fwy o wybodaeth ac arweiniad defnyddiol i'n Haelodau Etholedig.

5. FFURF TROSGLWYDDO

Ar y cyfan, mae'r sesiynau yn cael eu cynnal fel sesiynau ystafell ddosbarth, er bod opsiwn i gyflwyno sesiynau rhithiol yn parhau i gael eu hystyried. Mae cyfres o deitlau e-ddysgu hefyd ar gael drwy'r Gronfa Ddysgu sy'n cynnig hyblygrwydd o ran amser cwblhau. Noder y bydd y dull cyflwyno yn ddibynnol ar y maes yn ogystal â pha dull a gynigir gan y darparwr hyfforddiant.

Mae Aelodau Etholedig yn parhau i dderbyn cynnig o fynychu sesiwn o fewn diwrnod gwaith arferol neu sesiwn fin nos, er mwyn sicrhau bod ymrwymadau'r Aelodau Etholedig yn cael eu hystyried ynghyd â chynyddu presenoldeb ar sesiynau. Mae peth consyrn yn parhau i gael ei rannu ynglŷn ag addasrwydd / hwylustod y trefniant yma. Rydym yn croesawu unrhyw adborth ac arweiniad yn hyn o beth ac yn deisyfu ar ein Haelodau i rannu unrhyw awgrym gyda ni.

Fel ag sydd eisoes wedi ei rannu gyda'r Pwyllgor er mwyn parhau i uchafu gwerth pob ceiniog ni fydd sesiynau uniaith Gymraeg a Saesneg bellach yn

cael eu cynnig. Yn hytrach byddwn yn parhau i ddeisyfu darpariaeth Gymraeg gan drefnu darpariaeth cyfieithu lle'n ofynnol

6. I GRYNHOI

Mae'r cynllun a gyflwynir yn ddogfen esblygol a bydd yn parhau i gael ei hadolygu a'i diwygio'n ôl y gofyn, e.e. yn dilyn newidiadau mewn Deddfwriaeth; gweithdrefnau; Materion allanol ac ati. Bydd hyn yn sicrhau ein bod yn gallu ymateb i'r anghenion a nodwyd a sicrhau darpariaeth amserol.

7. ARGYMHELLIAD

- I nodi cynnwys yr adroddiad

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Eich Ffordd Ymlaen
Your Way Forward

Cefnogi Eich Dyfodol – Supporting Your Future

AELODAU ETHOLEDIG

CYNLLUN DYSGU A DATBLYGU

MAI 2024 – MAWRTH 2025

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg.

	TEITL	PWNC / MAES GWAITH	CYFRWNG	CARFAN PERTHNASOL
Hyfforddiant Mandadol				
Tudalen 12	CÔD YMDDYGIAD	<ul style="list-style-type: none"> Trosolwg o drefniadau Democrataidd; <i>h.y. Mewnbwn mewn cyfarfodydd; rheolau a rheolau sefydlog, ayyb</i> 	Cyflwyniad: (rhithiol a/neu wyneb-wrth-wyneb)	Holl Aelodau Etholedig ac Aelodau Lleyg
	CYDRADDOLDEB	<ul style="list-style-type: none"> Deall rôl Aelodau Etholedig o ran Cydraddoldeb yn y broses o wneud penderfyniadau; Ymwybyddiaeth o faterion Cydraddoldeb ac Amrywiaeth 	Cyflwyniad: (rhithiol a/neu wyneb-wrth-wyneb) Darparw(y)r allanol	Holl Aelodau Etholedig
	DIOGELU – PLANT AC OEDOLION SY’N AGORED I NIWED	Trais Domestig / Trais yn erbyn Merched <ul style="list-style-type: none"> Caethwasiaeth Fodern Rhwystro Ymwybyddiaeth Diogelu 	Cyflwyniad: (rhithiol a/neu wyneb-wrth-wyneb) Darparw(y)r Mewnol	Holl Aelodau Etholedig
	DIOGELU DATA: EICH CYFRIFOLDEBAU FEL AELOD ETHOLEDIG	<ul style="list-style-type: none"> Ddeall rhwymedigaeth cyffredinol y GDPR a Deddf Diogelu Data 2018 Deall gofynion penodol y Ddeddf Deall sut i gydymffurfio â'r Ddeddf. 	Modiwl E-Ddysgu <i>(bob 3 mlynedd)</i> ac: Cyflwyniad: (rhithiol a/neu wyneb-wrth-wyneb) - Darparw(y)r Allanol	Holl Aelodau Etholedig
	IECHYD A DIOGELWCH – ARWAIN YN DDIOGEL	<ul style="list-style-type: none"> Deall gofynion cyfreithiol y Cyngor o ran Iechyd a Diogelwch, o safbwynt Aelodau Etholedig Trosolwg cyffredin o Diogelwch Personol i Aelodau 	Cyflwyniad: (rhithiol a/neu wyneb-wrth-wyneb)	Holl Aelodau Etholedig
	DIOGELWCH SEIBR	<ul style="list-style-type: none"> Deall effeithiau'r deddfau diogelu data newydd a'u heffaith Hyderus mewn seiberddiogelwch a sut i osgoi achos o hacio. Cefnogi ein hymdrechion i atal ymosodiadau a thoriadau data pellach ac wedi eich cymhwyso i gefnogi hyn yn ein cymunedau. 	Modiwl E-Ddysgu	Holl Aelodau Etholedig

SGILIAU CADEIRIO	<ul style="list-style-type: none"> Sut i arwain a chyfrannu at gynnal Pwyllgorau Effeithiol 	Cyflwyniad: (rhithiol) <i>i'w adnewyddu pob 2 flynedd</i> Darparw(y)r Allanol	Mandadol i holl Gadeiryddion ac Îs-gadeiryddion y Cyngor a'i Bwyllgorau
CYNLLUNIO A THRWYDDEDU, LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO	<ul style="list-style-type: none"> Hyfforddiant perthnasol yn ôl yr angen 	Cyflwyniad: (rhithiol a/neu wyneb-i-wyneb) Darparw(y)r Mewnol	Mandadol i holl Aelodau Pwyllgor Cynllunio, Trwyddedu a Llywodraethu ac Archwilio

	TEITL	PWNC / MAES GWAITH	CYFRWNG	CARFAN PERTHNASOL
Hyfforddiant Ychwanegol				
Iudalen 13	SGILIAU TGCH I DDECHREUWYR	<ul style="list-style-type: none"> Cynorthwyo Aelodau Etholedig sydd â trafferthion yn defnyddio offer TGCh 	Hyd at dri sesiwn wyneb-wrth-wyneb fel rhan o gyfnod anwytho Darparw(y)r Mewnol	Holl Aelodau Etholedig
	SGILIAU TGCH CANOLOG	<ul style="list-style-type: none"> Datblygu sgiliau TGCh Aelodau 	Sesiynau wyneb-wrth-wyneb fel rhan o gyfnod anwytho Darparw(y)r Allanol	Holl Aelodau Etholedig ac Aelodau Lleyg
	DELIO GYDA'R WASG	<ul style="list-style-type: none"> Sesiwn ymarferol sy'n darparu Aelodau Etholedig gyda phrofiad o gynnal cyfweiliadau radio a theledu Siawns i Aelodau gael ffug-gyfweiliadau ac ymarfer 	Cyflwyniad â chyfweiliadau-ffug, a copïau i gadw (wyneb-wrth-wyneb) Swyddogion Perthnasol / Darparwyr Allanol	Holl Aelodau Etholedig ac Aelodau Lleyg
	LLESIANT ARIANNOL A'R ARGYFWNG COSTAU BYW	<ul style="list-style-type: none"> Cyfres o sesiynau ac adnoddau yn rhoi gwybodaeth a rhannu ymarferion da ar lesiant 	Cyflwyniad: (rhithiol a/neu wyneb-wrth-wyneb) Darparw(y)r mewnol / allanol	Holl Aelodau Etholedig ac Aelodau Lleyg

	ariannol a sut i ymdopi â'r argyfwng costau byw		
SESIYNAU BRIFFIO	<ul style="list-style-type: none"> Materion Pwnc Perthnasol a Chyfredol yn cael eu cyflwyno a'u trafod 	<p>Cyflwyniad: (rhithiol a/neu wyneb-i-wyneb)</p> <p>Swyddog(ion) Perthnasol / Darparw(y)r Allanol</p>	Holl Aelodau Etholedig
CYNLLUN DATBLYGOL AR GYFER ARWEINYDDION GRWPIAU	<ul style="list-style-type: none"> Cyfres o sesiynau pwrpasol 	<p>Cyflwyniad: (rhithiol a/neu wyneb-i-wyneb)</p> <p>Darparwyr Mewnol / Allanol</p>	Arweinyddion Grwpiau

Tudalen 14

Iechyd a Llesiant			
DIOGELWCH PERSONOL / DELIO Â SEFYLLFAOEDD ANODD	<ul style="list-style-type: none"> Trosolwg o sgiliau a thechnegau gellid ei mabwysiadu i sicrhau diogelwch personol, ac i allu delio â sefyllfaoedd heriol 	<p>Cyflwyniad: (rhithiol a/neu wyneb-wrth-wyneb)</p> <p>Darparw(y)r Allanol</p>	Holl Aelodau Etholedig
IECHYD A LLESIANT – CYFFREDINOL AC YMWYBYDDIAETH	<ul style="list-style-type: none"> Darparu dealltwriaeth o: <ul style="list-style-type: none"> - Hydwythdedd - Cydbwysedd bywyd gwaith - Rheoli Straen - Ymwybyddiaeth Iechyd Meddwl 	<p>Modiwlau e-Ddysgu ar gael</p> <p>Cyflwyniad: (rhithiol a/neu wyneb-wrth-wyneb)</p> <p>Darparw(y)r Allanol</p>	Holl Aelodau Etholedig ac Aelodau Lleyg

YMWYBYDDIAETH MENOPOS	<ul style="list-style-type: none"> Trosolwg i'r rhai sy'n profi Menopos neu'n dymuno gwella eu dealltwriaeth 	Cyflwyniad: (rhithiol a/neu wyneb-wrth-wyneb) Darparw(y)r Allanol	Holl Aelodau Etholedig ac Aelodau Lleyg
----------------------------------	---	---	---

	TEITL	PWNC / MAES GWAITH	CYFRWNG	CARFAN PERTHNASOL
Hyfforddiant Ar Gais				
Tudalen 15	SGILIAU DATBLYGU TGCH	<ul style="list-style-type: none"> Sesiynau galw-heibio / Un-i-Un Cynorthwyo â Sgiliau TGCH / Meddalwedd penodol 	Wyneb-i-wyneb Swyddog(ion) Perthnasol / Darparw(y)r Allanol	Holl Aelodau Etholedig ac Aelodau Lleyg
	CYFRYNGAU CYMDEITHASOL	<ul style="list-style-type: none"> Deall sut i wneud i'r Cyfryngau Cymdeithasol weithio i Aelodau Etholedig; Beth i'w rannu a'i beidio; Sut i beidio ymddwyn ar Gyfryngau Cymdeithasol; Elfennau Bwlio a Diogelwch Personol 	Cyflwyniad: (rhithiol a/neu wyneb-wrth-wyneb) Darparw(y)r Allanol	Holl Aelodau Etholedig
	CRAFFU	<ul style="list-style-type: none"> Cyflwyniad i weithdrefnau Craffu Dealltwriaeth o egwyddorion Craffu effeithiol 	Cyflwyniad: (rhithiol a/neu wyneb-wrth-wyneb) Darparwr Allanol	Holl Aelodau Etholedig

MODIWLAU E-DYSGU

Mae gan Aelodau Etholedig fynediad hyblyg at E-Ddysgu. Gweler isod fanylion y meysydd pwnc presennol sydd ar gael.

Tudalen 16

Modiwlau Hanfodol	Datblygu Aelodau	Iaith Gymraeg
<ul style="list-style-type: none"> - Ymwybyddiaeth Seibr (i'w hadnewyddu pob 3 mlynedd) - Cynllunio at Argyfwng i Aelodau (gloywi i'w gytuno ar) - Cadeirio Cyfarfodydd yn Effeithiol - Atal (i'w hadnewyddu yn ôl yr angen) - Caethwasiaeth Modern (i'w hadnewyddu pob 3 mlynedd) - Rheoliadau Diogelu Data Cyffredinol (GDPR) (i'w hadnewyddu pob 3 mlynedd) - Trais yn Erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (i'w hadnewyddu pob 3 mlynedd) 	<ul style="list-style-type: none"> - Moeseq a Safonau - Siarad Cyhoeddus a Gweithio gyda'r Cyfryngau - Rhianta Corfforaethol - Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) - Craffu Effeithiol - Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 	<ul style="list-style-type: none"> - Safonau'r Cymraeg - Cymraeg yn y Gweithle (1) - Cymraeg yn y Gweithle (2)
Llesiant	Iechyd a Diogelwch	Cyrsiau Corfforaethol
<ul style="list-style-type: none"> - Iechyd a Lles yn yr Awdurdod 	<ul style="list-style-type: none"> - Defnyddio Offer Sgriniau Arddangos (OSA) yn Ddiogel - Asesiad Gweithle 	<ul style="list-style-type: none"> - Y Gronfa Ddysgu: Bwcio ar-lein

Gellir defnyddio nifer o'r modiwlau e-Ddysgu: i ategu sesiynau dosbarth/*hybrid* a gynhelir; fel modiwlau adnewyddu yn ôl yr angen; eu defnyddio fel darpariaeth Datblygiad Personol ychwanegol i Aelodau.

Noder fod y cynllun hon yn un esblygol, ac felly mae'n debygol bydd hyfforddiant ychwanegol yn cael ei gynnwys yn ystod y flwyddyn er mwyn bodloni unrhyw newidiadau mewn anghenion/blaenoriaethau. Pe bae amgylchiadau annisgwyl tu hwnt i'n rheolaeth yn codi, mae'n bosib bydd angen diwygio rhai o'r dyddiadau/amseroedd nodir uchod.

Bydd manylion y sesiynau hyfforddiant yn cael ei anfon i Aelodau Etholedig ac Aelodau Lleyg (yn ôl yr angen) fel ffurf e-bost/apwyntiad calendr.

Rhoddir o leiaf 7 diwrnod o rybudd, lle'n ymarferol bosib, drwy CefnogaethAelodauEtholedig@YnysMon.llyw.cymru

Cyfleoedd Hyfforddiant a Datblygiad wedi eu cynnig i Aelodau Etholedig yn 2023 -24

Training and Development Opportunities offered to Elected Members in 2023 - 24

Teitl y Cwrs	Mynychwyd / Attended	Gwahoddwyd / Invited	Course Title
Côd Ymddygiad	1	1	Code of Conduct
Côd Ymddygiad	2	2	Code of Conduct
Côd Ymddygiad	3	3	Code of Conduct
Cyfansoddiad y Cyngor	1	1	Council Constitution
Delio gyda'r Wasg	3	8	Dealing with the Press
Diogelu i Aelodau	6	14	Safeguarding for Members
Sesiwn Sgiliau TGCh 1-i-1	3	3	1-to-1 ICT Skills Session
Sesiwn Sgiliau TGCh 1-i-1	2	3	1-to-1 ICT Skills Session
Sesiwn Sgiliau TGCh 1-i-1	2	2	1-to-1 ICT Skills Session
Sesiwn Sgiliau TGCh 1-i-1	2	3	1-to-1 ICT Skills Session
Sesiwn Sgiliau TGCh 1-i-1	2	3	1-to-1 ICT Skills Session
Sesiwn Sgiliau TGCh 1-i-1	0	1	1-to-1 ICT Skills Session
Ymwybyddiaeth Ofalgar x2 (<i>agored i bawb</i>)	0	35	Mindfulness Awareness x2 (<i>open to all</i>)
Ymwybyddiaeth Menopos (<i>agored i bawb</i>)	0	35	Menopause Awareness (<i>open to all</i>)
Sgiliau Cadeirio	1	2	Chairing Skills
Sgiliau Cadeirio	3	3	Chairing Skills
Sgiliau Craffu Effeithiol	1	1	Principles of Effective Scrutiny
Cyflwyniad i Newid Hinsawdd	11	26	Introduction to Climate Change
Cyflwyniad i Newid Hinsawdd	4	21	Introduction to Climate Change
Cyflwyniad i Newid Hinsawdd	3	19	Introduction to Climate Change
Cyflwyniad i Newid Hinsawdd	3	12	Introduction to Climate Change
Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant	0	4	Equality, Diversity & Inclusion
Diogelu Data	6	13	Data Protection
Diogelu Data	8	12	Data Protection
Ymwybyddiaeth Diogelu i Aelodau	9	15	Safeguarding Awareness for Members
Ymwybyddiaeth Diwylliannol Sipsiwn a Theithwyr	13	30	Gypsies and Travellers' Cultural Awareness
Ymwybyddiaeth Twyll a Llygredd	12	44	Fraud and Corruption
Ymwybyddiaeth Twyll a Llygredd	4	44	Fraud and Corruption
Beth mae'n ei olygu i fod yn Ynys sy'n Wybodus am Drawma?	5	11	What does it mean to be a Trauma Informed Island
	2	2	Cyber Security Video
Arweinyddiaeth Gymunedol Flaengar I Gynghorwyr	1	1	Progressive Community Leadership Training
Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant	0	4	Equality, Diversity & Inclusion
Iechyd a Diogelwch i Aelodau	7	20	Health & Safety for Members

Iechyd a Diogelwch i Aelodau	4	20	Health & Safety for Members
Gwrth-Hiliaeth			Anti Racism
Gwrth-Hiliaeth	9	35	Anti Racism
Grwp 6: Cryfhau Arweinyddiaeth	9	35	GROUP 6 - STRENGTHENING LEADERSHIP
(VAWDASV)	9	35	(VAWDSV)
Rhentu Doeth Cymru	2	10	Rent Smart Wales

Cynllun Datblygu Aelodau Etholedig

2023
/24

Mawrth 2024

- 01/03/24 - Hyfforddiant Cyfamod y Lluoedd Arfog - 11:30-12:15 - ZOOM (ar gais*)**
*Os hoffwch fynychu, rhowch wybod i ni drwy e-bost.
- 08/03/24 - Deall a Defnyddio Data Perfformiad - 09:30-13:00 - MS Teams**
Ar gael i Gynghorwyr ar y **Pwyllgor Gwaith**.
- 11/03/24 - Hyfforddiant Cyfamod y Lluoedd Arfog - 13:30-14:15 - ZOOM (ar gais*)**
*Os hoffwch fynychu, rhowch wybod i ni drwy e-bost.
- 13/03/24 - Rheoli Risg i Gynghorwyr - 16:00-17:30 - Hyfforddiant Allanol (ar gais*)**
- 19/03/24 - Rheoli Risg i Gynghorwyr - 16:00-17:30 - Hyfforddiant Allanol (ar gais*)**
Ar agor i Gynghorwyr drwy'r GLLC, ac yn enwedig i'r rhai ar **Bwyllgorau Llywodraethu** ac **Archwilio**.
*Os hoffwch fynychu, rhowch wybod i ni drwy e-bost.
- 21/03/24 - Grŵp 6: Trais yn erbyn Menywod, Camdrin Domestig a Thrais Rhywiol -**
09:30-11:30 - 'Yst. Hyfforddiant 1', Pencadlys
- 25/03/24 - Rhentu Doeth Cymru - 13:30-16:00 - 'Canolfan Fusnes Môn', Llangefni, LL77 7XA**
*Os hoffwch fynychu, rhowch wybod i ni drwy e-bost.

Ebrill 2024

- 12/04/24 - Hyfforddiant Cyfamod y Lluoedd Arfog - 11:00-11:45 - ZOOM (ar gais*)**
*Os hoffwch fynychu, rhowch wybod i ni drwy e-bost.
- 29/04/24 - Grŵp 6: Trais yn erbyn Menywod, Camdrin Domestig a Thrais Rhywiol -**
17:30-19:30 - 'Ystafell Hyfforddiant 1', Pencadlys

Dyddiadau i'w gadarnhau:

- Cynllunio i Aelodau (**Mandadol i Aelodau dynodedig**)
- Trwyddedu i Aelodau (**Mandadol i Aelodau dynodedig**)
- Cyllid a Rheoli'r Trysorlys (**Mandadol i Aelodau dynodedig**)
- Sgiliau TGCh Cyffredinol (*I'r rhai sydd yn dymuno*)

Elected Members' Development Plan

2023
/24

March 2024

01/03/24 - Armed Forces Covenant Training - 11:30-12:15 - ZOOM (on request*)

*Should you wish to attend, please let us know by e-mail.

08/03/24 - Understanding and Using Performance Data - 09:30-13:00 - MS Teams

Available to Councillors on the **Executive Committee**.

11/03/24 - Armed Forces Covenant Training - 13:30-14:15 - ZOOM (on request*)

*Should you wish to attend, please let us know by e-mail.

13/03/24 - Risk Management for Councillors - 16:00-17:30 - External Training (on request*)

19/03/24 - Risk Management for Councillors - 16:00-17:30 - External Training (on request*)

Available to Councillors through the WLGA, and particularly for those on **Governance** and **Audit Committees**.

*Should you wish to attend, please let us know by e-mail.

**21/03/24 - Group 6: Violence Against Women, Domestic Abuse and Sexual Violence -
09:30-11:30 - 'Training Room 1', Headquarters**

25/03/24 - Rent Smart Wales - 13:30-16:00 - 'Anglesey Business Centre', Llangefni, LL77 7XA

*Should you wish to attend, please let us know by e-mail.

April 2024

12/04/24 - Armed Forces Covenant Training - 11:00-11:45 - ZOOM (on request*)

*Should you wish to attend, please let us know by e-mail.

**29/04/24 - Group 6: Violence Against Women, Domestic Abuse and Sexual Violence -
17:30-19:30 - 'Training Room 1', Headquarters**

Dates to be confirmed:

Planning for Members (**Mandatory for identified Members**)

Licensing for Members (**Mandatory for identified Members**)

Finance & Treasury Management (**Mandatory for identified Members**)

General ICT Skills (*For those who wish*)

Hyfforddiant i ddod | Upcoming Training

DYDDIAD AMSER DATE TIME	TEITL Y CWRS COURSE TITLE		LLEOLIAD LOCATION	
25/05/2024 09:30-12:30	Deallt a Rheoli Data Perfformiad	Understanding and Using Performance Data	Ystafell Hyfforddiant 1, Pencadlys	Training Room 1, Council HQ
25/05/2024 13:30-16:00	Mandadol Iechyd a Diogelwch	Mandatory Health & Safety	Canolfan Fusnes Môn, LL77 7XA	Anglesey Business Centre, LL77 7XA
25/05/2024 09:30-16:30	Cyfamod y Lluoedd Arfog	Armed Forces Covenant	Ar-lein: ZOOM	Online: ZOOM
25/05/2024 17:30-19:30				

*Bydd holl sesiynau yn cael ei gynnal yn y Gymraeg lle bu trenfniadau'n caniatáu, gan ddarparu wasanaeth cyfieithu i gymryd rhan yn Saesneg lle bu angen.

*All sessions will be held in Welsh where arrangements allow, providing a translation service to participate in English where required.

This page is intentionally left blank

Cyngor Sir Ynys Môn

Pwyllgor:	Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaidd
Dyddiad:	18 Medi 2024
Teitl yr adroddiad:	Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol – Adroddiad Atodol: Adolygiad o daliadau i aelodau lleyg cyd-bwyllgorau corfforedig
Adroddiad gan:	Pennaeth Democratiaeth
Pwrpas yr Adroddiad:	Rhoi gwybod am benderfyniad y Panel ynghylch yr uchod

1 - Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol

Mae Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol yn gyfrifol am bennu'r lefelau a'r trefniadau ar gyfer tâl aelodau'r sefydliadau canlynol:

- Prif gynghorau – cynghorau sir a chynghorau bwrdeistref sirol
- Cynghorau tref a chymuned
- Awdurdodau parciau cenedlaethol
- Awdurdodau tân ac achub
- Cyd-bwyllgorau corfforedig

Mae'r Panel yn gorff annibynnol. Mae'n ofynnol, yn ôl y gyfraith, i'r sefydliadau a restrir uchod weithredu'r penderfyniadau a wnânt.

2 - Cyd-Bwyllgorau Corfforedig (CBC)

Sefydlwyd CBC o dan y Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 (Deddf 2021) ac fe ddiwygiwyd Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 i gynnwys CBC fel awdurdodau perthnasol o fewn swyddogaethau'r Panel. Golygai hyn y bydd rhaid i unrhyw daliadau a wneir i aelodau CBC gael eu penderfynu gan y Panel.

Mae CBC yn gyrrff ar wahân a gaiff gyflogi staff, dal asedau a chyllidebau, a chyflawni swyddogaethau. Mae pedwar CBC yng Nghymru ar hyn o bryd. Mae Cyd-bwyllgor Corfforedig Gogledd Cymru'n cynnwys prif gynghorau Gwynedd; Dinbych; Ynys Môn, Wrecsam, Conwy, y Fflint ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri.

Mae Deddf 2021 yn ei gwneud yn ofynnol i arweinwyr pob prif gyngor fod yn aelodau o'u priod CBC. O ran aelodau lleyg, gallai CBC:

- gyfethol cynrychiolwyr prifysgolion a byrddau iechyd lleol, fel rhan o'r disgwyliad sydd ar y CBC i ymgysylltu â sefydliadau neu gyrrff o fewn eu rhanbarth, a'u cynnwys yn eu gwaith

- benodi aelodau lleyg sydd â hawl pleidleisio ar unrhyw is-bwyllgorau sy'n cael eu sefydlu i gefnogi eu gwaith gweinyddu a llywodraethu

Mae'n ofynnol hefyd i CBC fod â phwyllgor llywodraethu ac archwilio y mae un rhan o dair o'r aelodau yn aelodau lleyg annibynnol.

3 - Trefniadau tâl

Ystyriodd y Panel y trefniadau tâl ar gyfer CBC yn ei adroddiad blynyddol ar gyfer 2022-23. Gan fod CBC yn eu camau cynnar ar y pryd, penderfynodd y Panel na fyddai cyflog ychwanegol yn cael ei dalu ond y byddai'r tâl yn cael ei adolygu wrth i'r CBC ddatblygu. Fodd bynnag, fe waeth y Panel benderfynu y dylid talu cyfraniad at gostau gofal a theithio a chostau cynhaliath i bob aelod CBC. Cafodd y penderfyniad hwn ei gynnwys yn eu hadroddiad blynyddol ar gyfer 2022-23.

Gan fod CBC bellach yn fwy sefydledig, cynhaliodd y Panel ymgynghoriad ar adroddiad atodol drafft, gan ofyn a ddylid talu aelodau lleyg CBC yn yr un modd ag aelodau cyfetholedig awdurdodau perthnasol eraill. Roedd bron pob ymateb yn gefnogol i'r dull a nodwyd yn yr adroddiad.

O ganlyniad, mae adroddiad atodol terfynol y Panel yn cynnwys y penderfyniad isod a ddaeth yn weithredol ar dyddiad cyhoeddi'r adroddiad (2 Awst 2024):

Penderfyniad 1: Bydd aelodau lleyg cyd-bwyllgor corfforedig yn cael eu talu ar yr un sail ag aelodau cyfetholedig (lleyg) sydd â hawliau pleidleisio cyrff eraill o fewn y teulu llywodraeth leol.

Nodir y symiau isod.

Taliadau a wneir i aelodau lleyg CBC

Rôl	Cyfradd tâl fesul awr	Cyfradd tâl hyd at 4 awr	Cyfradd tâl 4 awr a throsodd
Cadeiryddion lleyg pwyllgorau	£33.50	£134	£268
Aelodau lleyg cyffredin sydd â hawliau pleidleisio	£29.75	£119	£238

Y CBC unigol fydd yn penderfynu pa gyfraddau fydd yn cael eu talu.

4 - Argymhelliad

Gofynnir i'r Pwyllgor nodi penderfyniad atodol y Panel mewn perthynas â thaliadau i aelodau lleyg cyd-bwyllgorau corfforedig

Papur cefndirol:

Adroddiad Atodol Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol: Adolygiad o daliadau i aelodau lleyg cyd-bwyllgorau corfforedig (Gorffennaf 2024):

<https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adolygiad-o-dal-i-aelodau-lleyg-ar-gyd-bwyllgorau>

This page is intentionally left blank

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Cyfarfod:	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
Dyddiad:	18 Medi 2024
Teitl yr adroddiad:	Ymgynghoriad ar ymestyn darpariaethau rhannu swydd ar gyfer aelodau nad ydynt yn rhan o'r weithrediaeth.
Adroddiad gan:	Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd
Pwrpas yr Adroddiad:	Derbyn cydsyniad i'r ymateb drafft.

Cefndir

1. Roedd Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 yn cynnwys darpariaeth i hwyluso trefniadau rhannu swyddi mewn rolau sy'n rhan o weithrediaeth (pwyllgor gwaith) cyngorau sir.
2. Rhoddwyd hynny ar waith ym Môn ym mis Mawrth 2023 pan gyfunodd y Cyngor Sir i newid y cyfansoddiad er mwyn caniatáu i un neu fwy o Aelodau rannu swydd Arweinydd, Dirprwy Arweinydd neu fel aelodau portffolio o'r Pwyllgor Gwaith. Yn dilyn hynny mae trefniadau rhannu swydd wedi bod yn weithredol gyda dau aelod yn rhannu swydd dirprwy arweinydd.
3. Mae Llywodraeth Cymru wedi penderfynu ymgynghori ar gynlluniau i ehangu y ddarpariaeth rhannu swyddi i rolau uwch eraill hefyd, yn cynnwys cadeiryddion ac is-gadeiryddion pwyllgorau. Mae dolen i'r ymgynghoriad ar gael yma - [Ymestyn darpariaethau rhannu swydd ar gyfer aelodau etholedig o brif gynghorau i rolau nad ydynt yn rhan o'r weithrediaeth | LLYW.CYMRU](#)
4. Mae'r Llywodraeth o'r farn bod cynnig opsiynau i aelodau rannu swyddi yn gallu hybu amrywiaeth, yn gallu sefydlu llwybrau dilyniant gyrfa ac yn gallu helpu'r cydbwysedd rhwng bywyd a gwaith.

Cynigion

5. Mae trefniadau rhannu swyddi pwyllgor gwaith eisoes mewn lle, felly nid yw'r ymgynghoriad hwn yn delio gyda hynny. Nid yw ychwaith yn delio gyda rhannu swydd yn achos pob cynghorydd (h.y. rhannu swydd ar y papur pleidleisio). Mae

hynny'n fater cymhleth, ac mae'r Llywodraeth yn bwriadu ymgynghori ar hynny yn y dyfodol.

6. Yn hytrach, mae'r ymgynghoriad yma'n delio yn benodol gyda rhannu swyddi uwch sydd ddim yn rhan o'r pwyllgor gwaith, er enghraifft cadeirydd ac is-gadeirydd y Cyngor Sir, cadeirydd ac is-gadeirydd pwyllgor o'r Cyngor, a cadeirydd ac is-gadeirydd is-bwyllgor o'r Cyngor.
7. Mae'r ymgynghoriad yn egluro beth fyddai'r trefniadau ymarferol pe bai rhannu swyddi yn digwydd. Er enghraifft, cynigir bydd gan y rhai sy'n rhannu swydd un bleidlais rhyngddynt a'u bod yn cyfrif fel un person yn unig at ddibenion cworwm. Bydd y rhai sy'n rhannu swyddi yn rhannu lwfansau hefyd (os oes rhai yn daladwy).
8. Mae cyfraith yn mynnu bod y rhan fwyaf o bwyllgorau cynghorau sir yn rhai sy'n gytbwys yn wleidyddol. Golyga hynny dylai seddi pwyllgorau adlewyrchu cyfansoddiad gwleidyddol y Cyngor. Mae'r ymgynghoriad yn egluro na ddylai trefniadau rhannu swydd effeithio ar gydbwysedd gwleidyddol pwyllgorau. Felly bydd angen i'r rhai sy'n rhannu swyddi fod o'r un grŵp gwleidyddol, oni bai bod amgylchiadau eithriadol pan na fydd hynny'n bosibl.
9. Mae'r Llywodraeth yn bwriadu gwneud rheoliadau a chyhoeddi canllawiau i roi arweiniad manylach ar y trefniadau rhannu swyddi.
10. Os ddaw y trefniadau yma i rym, bydd angen gwneud addasiadau i gyfansoddiad Cyngor Sir Ynys Môn i sicrhau cysondeb ac arweiniad priodol ar lefel lleol.

Ymateb drafft

11. Mae'r ymateb drafft yn atodiad 1, yn nodi cefnogaeth gyffredinol i'r cynigion. Mae'r egwyddor o hybu amrywiaeth a chydbwysedd bywyd gwaith aelodau yn un pwysig ac ar y cyfan, mae'r ymgynghoriad yn delio'n llwyddiannus gyda'r cwestiynau ymarferol sy'n codi gyda'r cynigion.
12. Mae'r ymateb yn nodi bod angen eglurdeb pellach ar sefyllfa pleidleisio pan fo dau aelod yn rhannu swydd Cadeirydd a'r ddau hefyd yn aelodau cyffredin o bwyllgor. Mae'r Llywodraeth wedi ymrwymo i gynhyrchu canllawiau, felly bydd hynny'n gyfle i ddarparu arweiniad pellach.

Argymhelliad

13. Gofynnir i'r Pwyllgor ystyried cynnwys yr ymateb drafft a chydsynio i swyddogion ei anfon erbyn y dyddiad cau ar 4 Hydref 2024.

Atodiad 1

Ymgynghoriad ar ymestyn darpariaethau rhannu swydd ar gyfer aelodau etholedig prif gynghorau i rolau nad ydynt yn rhan o'r weithrediaeth

Cwestiynau

C1. Byddai gennym ddiddordeb mewn unrhyw sylwadau / safbwyntiau sydd gennych ar weithredu trefniadau rhannu swydd mewn rolau gweithrediaeth o fewn cynghorau yng Nghymru. Nodwch hwy yn y blwch isod.

Mewn cyfarfod o'r Cyngor ym mis Mawrth 2023, cytunodd Cyngor Sir Ynys Môn i newid ei gyfansoddiad er mwyn caniatáu i un neu fwy o Aelodau rhannu swydd Arweinydd, Dirprwy Arweinydd neu fel aelodau portffolio o'r Pwyllgor Gwaith. Yn dilyn hynny mae trefniadau rhannu swydd wedi bod yn weithredol gyda dau aelod yn rhannu swydd dirprwy arweinydd.

C2. A ydych yn cytuno â'r dull gweithredu arfaethedig ar gyfer y trefniadau pleidleisio yn achos partneriaid nad ydynt yn rhan o'r weithrediaeth sy'n rhannu swydd ac y dylai manylion y dull gweithredu gael eu nodi yn y canllawiau?

Ydw

Nac ydw

Os 'nac ydw', pa ateb arall yr ydych yn ei gynnig?

Rydym yn cytuno gyda'r dull arfaethedig ac yn croesawu'r ymrwymiad i gynhyrchu canllawiau a fydd yn darparu eglurhad manylach.

A oes unrhyw faterion pellach yr hoffech gyflwyno sylwadau arnynt mewn perthynas â phleidleisio?

Mae'r cynnig yn glir mewn amgylchiadau lle mae dau aelod yn rhannu swydd cadeirydd (neu is-gadeirydd) ond nad ydynt fel arall yn aelodau o bwyllgor. h.y. un bleidlais rhwng y ddau aelod.

Onid byddai'n ddefnyddiol cael eglurhad ar y cynnig pan fydd dau aelod yn rhannu swydd cadeirydd (neu is-gadeirydd) ac mae'r ddau aelod hefyd yn aelodau o'r Pwyllgor. Hynny yw, mewn sefyllfa o'r fath, a fyddai'r ddau aelod yn cael pleidlais?

C3. A ydych yn cytuno na ddylai trefniadau rhannu swydd effeithio ar gydbwysedd gwleidyddol pwyllgorau o dan amgylchiadau arferol?

Ydw

Nac ydw

C4. A ydych yn cytuno, yn yr achosion hynny lle mae rhannu swydd yn cynnwys partneriaid o wahanol bleidiau, y dylai'r holl bleidiau gytuno ar y dull o gyfrifo aelodaeth y pwyllgor?

Ydw

Nac ydw

Os 'Nac ydw', rhowch sylwadau:

Cytuno, ond y flaenoriaeth fydd ceisio sicrhau bod trefniadau rhannu swydd yn cynnwys aelodau o'r un grwp gwleidyddol.

C5. Byddem yn hoffi clywed eich barn am yr effeithiau y byddai'n newid arfaethedig yn eu cael ar y Gymraeg, yn benodol ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg ac ar beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.

- Beth fyddai'r effeithiau yn eich barn chi?
- Sut y gellid cynyddu'r effeithiau cadarnhaol, neu liniaru'r effeithiau negyddol?

Mae'n annhebygol o gael effaith arwyddocaol ym Môn ble mae mwyafrif helaeth yr aelodau yn gallu siarad Cymraeg a gwasanaeth cyfieithu ar y pryd ar gael ym mhob cyfarfod Cyngor Sir.

C6. Rydym wedi gofyn nifer o gwestiynau penodol. Os oes gennych unrhyw broblemau cysylltiedig nad ydym wedi mynd i'r afael â hwy yn benodol, nodwch hwy isod.

Dim sylwadau ychwanegol.

This page is intentionally left blank